

DOI: [10.32702/2307-2156-2020.4.57](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.4.57)

УДК 351

Ю. Г. Прав,

*к. е. н., доцент, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна академія управління персоналом», Навчально-науковий інститут
міжнародних відносин та соціальних наук, кафедра публічного адміністрування
ORCID ID: 0000-0003-0701-9479*

СТРАТЕГІЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ІНВЕСТИЦІЙНО-БУДІВЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ

Yu. Prav,

*PhD in Economics, Associate Professor, Higher Educational Institution "Interregional Academy of
Personnel Management" Private Joint-Stock Company, Educational-Scientific Institute of
International Relations and Social Sciences, Public Administration Department*

STRATEGY OF STATE REGULATION OF REGIONAL INVESTMENT-BUILDING COMPLEX

Зазначено основні причини що перешкоджають ефективній діяльності будівельних організацій. Запропоновано основні напрямки можливої стратегії державного регіонального регулювання інвестиційно-будівельного комплексу, з метою стабілізації економіки і забезпечення умов життєдіяльності населення. Визначено, що до інструментів інвестиційного регулювання відносяться: стимулювання попиту на інвестиції держави, бізнесу всіх видів, розробка напрямків пільгового кредитування та оподаткування. Виділено пасивні і активні методи державного впливу на інвестиційний процес. Зазначено шляхи прямої участі держави в інвестиційній діяльності, яка здійснюється у формі капітальних вкладень. Зазначено головні цілі стратегії розвитку промислово-будівельного комплексу. Визначено стратегічні напрямки у містобудівній політиці, у архітектурі та проектуванні, ресурсоенергозбереженні, фінансовому оздоровленні підприємств і організацій промислово-будівельного комплексу.

The purpose of the article is to develop a strategy for the development of regulation of investment and construction complex. The main reasons that hinder the effective activity of construction organizations are stated. The basic directions of a possible strategy of the state regional regulation of the investment-building complex are offered in order to stabilize the economy and provide living conditions for the population. It is determined that the instruments of investment regulation include: stimulation of demand for state investments, businesses of all kinds, development of lines of preferential lending and taxation. Passive and active methods of state influence on the investment process are highlighted. The ways of direct participation of the state in the investment activity carried out in the form of capital investments are outlined. It is determined that the tax policy of the state is a form of indirect regulation and stimulation of private investment. The main goals of the strategy of development of industrial-building complex are outlined. Strategic directions in urban

planning policy have been identified, which will create preconditions for the planned socio-economic development of the territory of the region and settlements. Strategic directions in architecture and design are identified, which will help to increase architectural expressiveness and diversity of development, increase the volume of housing construction available to different sections of society. ensures the safety of life and health of people and the environment, as well as reducing the cost of construction and operation. It is stated that the strategy of development of the industrial and construction complex should be implemented through the investment strategy as the main working mechanism. It is determined that the main factors that determine the strategy for the future in the investment sphere are: improving the financial status of enterprises, increased use of credit resources, expanding the mortgage lending system, increasing the share of budget resources in investments, reducing the tax burden on enterprises in the real sector of the economy. It is determined that in the sphere of investment and construction activity development it is necessary to: 1) systematic approach to the strategy of development of the territory of the region, its districts and cities; 2) development of regulatory and technical requirements for the development of the construction complex. Strategic directions in resource-saving have been identified, and further expansion of the implementation of energy-saving technologies of construction processes, the use of effective building materials, products and structures have been noted. Strategic directions in the financial rehabilitation of enterprises and organizations of industrial-building complex are determined. It is noted that the most important strategic direction is quality assurance, from the project to the commissioning of the facility.

Ключові слова: *стратегія; інвестиційно-будівельний комплекс; держава; інвестиції; виробничий потенціал; податкова політика.*

Keywords: *strategy; investment-building complex; state; investments; production potential; tax policy.*

Постановка проблеми. На державному рівні до головних проблем державного регулювання відносяться: усунення інфляції; модернізація і технічне переозброєння виробничих потужностей; реновація будівельних машин; прискорення інвестиційного процесу; максимальне використання виробничого потенціалу (засобів і предметів праці, трудових ресурсів), стимулювання розвитку науково-технічного прогресу; організація контролю за витратами ресурсів і використанням інвестиційних джерел.

Регіональне державне регулювання інвестиційно-будівельного комплексу має орієнтуватися на економічні цілі і враховувати наступні фактори: інтереси всієї країни; інтереси населення регіону; необхідність ефективного використання ресурсів регіону; створення умов для фізичного і духовного розвитку населення регіону.

Сформовані за останні роки не зовсім стійкі тенденції зростання в будівельній промисловості дозволяють стверджувати в необхідності виходу на якісно новий рівень формування системи регулювання в реальному секторі економіки. Політика розвитку повинна включати в себе визначення пріоритетів довгострокового соціально-та техніко-економічного розвитку, збереження і примноження науково-виробничого потенціалу, формування на цій основі промислової політики області, забезпечення її реалізації за рахунок здійснення цільових інвестиційних і науково-технічних програм, регулювання і стимулювання інноваційної активності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми.

Вагомий внесок у розв'язання проблем державного регулювання регіонального інвестиційно-будівельного комплексу здійснили К.О. Басенко [1], Є.А. Вилгін [2, 3], М.М. Дмитрієв, Б.В. Щуров та ін. [4], О.П. Ковалевська [5], О. Козич [6], В.Ф. Мартиненко [7], Л.Й. Созанський [8] та ін. Разом з тим, в сучасних умовах, в умовах нестабільної політичної та соціально-безпечною ситуацією із захворюванням на коронавірус, необхідне активне втручання держави в інвестиційно-будівельну політику, опрацювання стратегічних напрямків у цій галузі.

Формування мети статті. Метою статті є розробка стратегії розвитку регулювання інвестиційно-будівельного комплексу.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Основними причинами, що перешкоджають ефективній діяльності будівельних організацій, стали неплатоспроможність замовників, високий рівень податків, недостатньо ефективна амортизаційна політика, висока вартість матеріальних і енергетичних ресурсів. Сповільнилося оновлення будівельної техніки та технологічного обладнання, старіють основні фонди. Технічний рівень більшості підприємств значно відстає

від сучасних вимог.

За ствердженням О. Козич, «...ефективність функціонування будівельної галузі залежить від державної політики щодо її підтримки та регулювання, спрямованого на інформаційне забезпечення, створення нормативно-правової бази, оптимального податкового навантаження тощо» [6. С. 138]. На думку Є.А. Вилгіна, склад регіонального інвестиційно-будівельного комплексу доцільно розглядати у вигляді п'яти блоків: 1) інвестиційного; 2) будівельного; 3) промислового; 4) науково-проектного; 5) інституціонального [2, с. 80].

З метою стабілізації економіки і забезпечення умов життєдіяльності населення пропонується на розгляд наступна можлива стратегія державного регіонального регулювання інвестиційно-будівельного комплексу [2, 3, 4, 5, 7]:

- формування і нарощування інвестиційних джерел спрямованих на промислово-будівельну діяльність, перш за все, за рахунок відновлення власних джерел інвестицій на діючих підприємствах, залучення в інвестиційно-будівельний процес позабюджетних коштів, прийняття додаткових законодавчих і нормативно-правових актів, спрямованих на зміну податкової, амортизаційної та тарифної політики. При цьому слід приділити велику увагу розвитку державного фонду накопичення на інвестиції;

- вдосконалення зв'язків між інвесторами та підрядниками, підрядниками та субпідрядниками, постачальниками і споживачами, державними та регіональними органами управління;

- інвентаризація всіх діючих промислових і виробничих потужностей з вивченням їх технічних можливостей, невикористаного потенціалу і необхідності переоснащення;

- проведення скоординованої політики, орієнтованої на максимальне використання науково-технічного потенціалу промислово-будівельного комплексу, ресурсо- та енергозбереження, підвищення конкурентоспроможності будівельної продукції, розвиток державної системи нормативних документів і стандартів, активізація роботи по переходу на нову кошторисно-нормативну базу ціноутворення і кошторисного нормування в будівництві;

- підвищення організаційно-технічного рівня будівництва з поступовим переходом від управління будівництвом окремих об'єктів до управління інвестиційними проектами, посилення конкурентоспроможності російських промислово-будівельних організацій, підприємств будіндустрії і промисловості будівельних матеріалів на вітчизняному та зарубіжному ринках підрядних робіт;

- створення державних лізингових компаній для сприяння формуванню засобів на придбання ними промислово-будівельних машин і механізмів;

- розробка програм перспективного і поточного розвитку регіону;

- прискорення модернізації виробничої бази будівництва з орієнтацією на переважний випуск ефективних ресурсо- та енергозберігаючих матеріалів, виробів, конструкцій;

- впровадження передових проектних рішень в галузі будівництва, технології виконання робіт і продуктивної будівельної техніки;

- активізація роботи по залученню до господарського обігу незавершеного будівництва. Інвестиційні програми повинні формуватися з урахуванням наявного будівельного заділу з розробкою конкретних заходів по кожному з обраних об'єктів: добудувати за рахунок державних вкладень, продавати приватним інвесторам, ставити на консервацію або віддавати задарма. Будь-яке з вибраних рішень має підтверджуватися відповідним інвестиційним проектом;

- наявність сучасних швидко окупаються проектів, що відповідають вимогам структурної перебудови виробничої бази, повинно розглядатися як важливий вихідний інвестиційний ресурс, під який, при розробці механізмів відповідних гарантій, можливе залучення додаткових фінансів з позабюджетних джерел, включаючи кошти приватних інвесторів;

- забезпечення реалізації програми іпотечного кредитування населення на вже діючій нормативно-правової бази з урахуванням готовності регіональних адміністрацій реально брати участь в цьому процесі, вкладаючи власні кошти і ресурси;

- регулювання і максимальне використання промислово-будівельних трудових ресурсів, основних виробничих фондів та матеріальних запасів в регіоні;

- постійне дослідження можливостей максимального завантаження діючих виробничих потужностей в будівництві (підрядних і субпідрядних організацій, місцевих заводів-виготовлювачів будівельних матеріалів і конструкцій);

- регулювання системи ціноутворення, вартості будівельної продукції та локальних цін, для усунення протиріччя між підрядниками та замовниками, постачальниками і споживачами;

- систематичний контроль за інвестиційним процесом і ефективним використанням ресурсів (грошових, трудових, матеріальних, основного капіталу), а також за своєчасною оплатою виконаних робіт.

Далі більш детально розглянемо деякі основні механізми і системи регуляторів та інструментів запропонованої стратегії.

До інструментів інвестиційного регулювання відносяться: стимулювання попиту на інвестиції держави, бізнесу всіх видів, розробка напрямків пільгового кредитування та оподаткування, а також застосування процедури прискореної амортизації, в тому числі в галузях будівельно-промислового бізнесу. До цього спектру інструментів відноситься захист на державному рівні прав і інтересів кредиторів і інвесторів, посилення контролю акціонерів за діяльністю суб'єктів будівельно-промислового бізнесу [3, 4].

Можна виділити пасивні і активні методи державного впливу на інвестиційний процес. Використання

пасивних методів пов'язане з інформуванням учасників відтворювальної діяльності щодо умов виробництва, реалізації та споживання продукції. Вони включають також обґрунтування перспектив соціально-економічного розвитку країни; визначення ступеня інвестиційної активності з виявленням пріоритетів, яким віддасть перевагу уряд країни в майбутні роки, з розробкою індикативного плану розвитку економіки та інвестиційного плану як його складової частини.

Набір активних методів стимулювання інвестицій пов'язаний з використанням дієвих важелів впливу держави на економічні процеси, таких як прямі державні інвестиції в розвиток окремих секторів економіки, надання гарантій під інвестиції в найбільш важливі для держави сфери економіки, надання податкових пільг, податкових канікул для окремих видів інвестицій.

Методи активного втручання держави в інвестиційний процес такі:

– створення сприятливих умов для діяльності приватних підприємств, тобто формування сприятливого інвестиційного середовища, проведення вигідною для інвесторів податкової та амортизаційної політики, що захищає внутрішніх і зовнішніх інвесторів;

– пряма участь держави в ефективних і значущих для країни проектах;

– участь держави у створенні інфраструктурних об'єктів як основу ефективного приватного підприємництва [1, 3, 6].

Пряма участь держави в інвестиційній діяльності здійснюється у формі капітальних вкладень, шляхом:

– розробки, затвердження і фінансування інвестиційних проектів, що здійснюються Україною спільно з іноземними державами, а також інвестиційних проектів, які фінансуються за рахунок коштів державного бюджету;

– формування переліку будівництв та технічного переозброєння для державних потреб і фінансування їх за рахунок коштів державного бюджету;

– надання на конкурсній основі державних гарантій по інвестиційним проектам за рахунок державного бюджету.

Створення сприятливих економічних умов для розвитку інвестиційної діяльності полягає, перш за все, у зваженій податковій політиці. Дана політика в сфері інвестиційної діяльності включає вдосконалення системи податків, встановлення суб'єктам цієї діяльності спеціальних податкових режимів, що не носять індивідуальний характер [7].

Проведена державою податкова політика впливає на активність приватних інвесторів. З метою стимулювання приватних інвестицій необхідно зниження загального рівня оподаткування, з одного боку, і наявність широкого діапазону власне інвестиційних податкових пільг, з іншого боку. Саме податкова політика держави є формою непрямого регулювання і стимулювання приватних інвестицій, оскільки вона визначає можливості фінансування розширення засобів виробництва за рахунок власних джерел підприємства, тобто можливості самофінансування.

Поняття самофінансування розділяється на чисте самофінансування і амортизаційні відрахування. Чисте самофінансування – це та частина прибутку підприємства, що спрямовується на розвиток його матеріально-технічної бази. Прибуток, будучи джерелом самофінансування підприємства, виконує ще дві важливі функції розвитку компаній: очікуваний прибуток є основою прийняття інвестиційних рішень і отриманий прибуток є одним з основних показників, що вимірюють економічну ефективність інвестиційного проекту [7, 8].

Головними цілями стратегії розвитку промислово-будівельного комплексу є:

– перетворення промислово-будівельного комплексу галузі в динамічно розвивається, високотехнологічний процес;

– формування будівельного комплексу, здатного забезпечити підвищення рівня стандартів проживання;

– ефективна модернізація виробництва на рівні галузі;

– забезпечення зростання якісних показників і структурних характеристик промислово-будівельного комплексу.

Для вирішення зазначених завдань і досягнення цілей в регулювання інвестиційно-будівельного комплексу і його складових необхідні великі перетворення.

Стратегічні напрямки розвитку.

1. Містобудівна політика.

Головними цілями в сфері містобудівної діяльності є: планомірний і стійкий містобудівний розвиток території області, інженерної, транспортної та соціальної інфраструктур, міських і сільських поселень, відродження малих і середніх історичних міст, збереження пам'яток містобудівного мистецтва і природного ландшафту, охорона навколишнього середовища, організація сприятливої матеріальної середовища життєдіяльності населення, створення умов трудової активності, комфортного побуту.

Для досягнення головних цілей повинні бути вирішені наступні завдання:

На регіональному рівні:

– законодавче та нормативне правове забезпечення містобудівної діяльності, розробка територіальних будівельних норм і правил з проведення реконструкції та капітального ремонту житлових будинків перших масових серій, інших нормативних і правових документів в сфері містобудівної діяльності;

– програмне та проектне забезпечення містобудівної діяльності;

– проведення зонування території області (відображення кордонів земель державної і обласної

власності, приміських зон міст);

- визначення територій з особливим регулюванням містобудівної діяльності, а також встановлення порядку її проведення на даних територіях;
- надання сприяння розвитку містобудування на рівні муніципальних утворень, розробці та реалізації генеральних планів міських і сільських поселень;
- ведення на території регіону державного контролю за містобудівною діяльністю, раціональним використанням земель поселень, резервних територій і приміських зон;
- вирівнювання розвитку міських і сільських поселень по забезпеченості житлом, інженерної та соціальної інфраструктурою, центрами обслуговування.
- коригування генеральних планів міст і районних центрів, розробка на їх основі проектів міської (селищної) риси, схем зонування і містобудівних регламентів;
- розробка і введення в дію місцевими органами місцевого самоуправління правил землекористування і забудови – основного правового документа, що регулює містобудівну діяльність на території поселень;
- коригування та розробка проектів реконструкції кварталів житлової забудови з метою її ущільнення;
- розробка та затвердження проектів червоних ліній для забудованих територій;
- розробка проектів планування та проектів забудови мікрорайонів, кварталів;
- розробка програм реконструкції та капітального ремонту житлових будинків перших масових серій і об'єктів комунального господарства;
- вдосконалення та спрощення процедури погодження проектної документації та отримання дозволу на будівництво;
- проведення регулярного державного контролю за здійсненням містобудівної діяльності, використанням земель міст і поселень.

Ефективна політика в області містобудівної діяльності створить передумови для планомірного соціально-економічного розвитку території області і поселень в динамічному конкурентному середовищі, сприятиме цілеспрямованій інвестиційній активності, розвитку приватного бізнесу, формуванню сприятливого господарського та соціального клімату, створення нових робочих місць і підвищення якості життя населення. Наявність містобудівної документації та містобудівних програм забезпечать спрощення процедури та прозорість прийняття управлінських рішень в інвестиційно-будівельному комплексі та розвитку ринку землі, планомірний розвиток інженерних систем міських і сільських поселень, захист території від несприятливих природних і техногенних явищ містобудівними засобами.

2. Архітектура та проектування.

Головними завданнями архітектури та проектування є: підвищення архітектурного і естетичного якості забудови міських і сільських поселень, забезпечення єдності архітектурно-просторового середовища з урахуванням збереження історико-культурної спадщини, створення і розвитку архітектурно-будівельних систем нового покоління, що забезпечують широкі можливості організації внутрішнього простору житлових будинків, гігієнічній якості, безпека та комфортність проживання, підвищення енергоефективності та зниження матеріалоємкості при доступній вартості будівництва і експлуатації.

Для вирішення цих завдань необхідно забезпечити:

- створення прогресивних типів житлових будівель, що відповідають вимогам відкритих архітектурно-будівельних систем з використанням збірного і монолітного каркаса, збільшення ширини житлових будинків, застосування енергоефективних зовнішніх огорожувальних конструкцій з опертям на міжповерхові перекриття;
- вдосконалення планувальних та інженерних рішень на основі стандарту споживчих якостей;
- вибір і обґрунтування застосовуваних в практиці архітектурно-будівельних систем будівель в умовах нових вимог до ресурсоенергозбереження, безпеки і комфортності;
- масове житлове будівництво із застосуванням прогресивних архітектурно-будівельних систем;
- проведення реконструкції сформованої забудови, підвищення її щільності при раціональному використанні існуючої інженерно-транспортної інфраструктури, модернізацію існуючого житлового фонду, в тому числі будинків перших масових серій;
- раціональне використання підземного простору для розміщення об'єктів комунального господарства, транспортного та громадського призначення;
- формування засобами архітектури середовища проживання інвалідів і маломобільних груп населення;
- посилення контролю при будівництві нових і реконструкції існуючих об'єктів громадського та житлового
- призначення за дотриманням нормативних вимог щодо забезпечення доступності для інвалідів та маломобільних груп населення;

Результатами виконання поставлених завдань стануть: підвищення архітектурної виразності і різноманіття забудови, збереження історико-культурної спадщини, підвищення рівня благоустрою поселень, створення безбар'єрного середовища проживання громадян; нарощування обсягів будівництва житла, доступного для різних верств суспільства, що задовольняє споживчим і естетичним запитам громадян різного рівня достатку, що відповідає нормативним вимогам по теплозахисту і енергозбереження, що забезпечує безпеку життя і здоров'я людей і навколишнього середовища, а також зниження витрат на будівництво та експлуатацію.

3. Інвестиції і іпотека.

Стратегія розвитку промислово-будівельного комплексу повинна реалізовуватися через стратегію інвестицій як основний робочий механізм.

Інтенсивність інвестиційно-будівельної діяльності на будь-якій території це індикатор її економічного і соціального благополуччя.

Основними факторами, що визначають стратегію на перспективу в інвестиційній сфері є: поліпшення фінансового стану підприємств, активізація використання кредитних ресурсів в поєднанні зі зниженням вартості банківських кредитів, розширення системи іпотечного кредитування, збільшення частки бюджетних ресурсів в інвестиціях, зменшення податкового навантаження на підприємствах реального сектора економіки.

У сфері розвитку інвестиційно-будівельної діяльності необхідно наступне:

1) системний підхід до стратегії розвитку території області, її районів і міст:

- наявність містобудівної документації;
- зміцнення законодавчої бази, надання пільг інвестором;
- наявність кваліфікованих трудових ресурсів;
- створення розвиненого споживчого ринку;
- зниження соціального і економічного ризиків;

2) розробка нормативно-технічних вимог до розвитку будівельного комплексу: нормативи, стандарти, сертифікати як на будівельні матеріали, так і на технології. Запровадження системи заходів щодо адаптації та переробки будівельних норм і стандартів з метою врахування досягнень світової практики і їх сполучення з європейськими.

4. Ресурсоенергозбереження.

На сучасному етапі в будівельно-промисловому комплексі намітилася тенденція до підвищення енергоефективності. Причина минулого відсталості – в низькій вартості енергоресурсів, в першу чергу газу, яка не стимулювала енергозбереження.

Зростання енергоефективності здійснюється за рахунок підвищення теплової ефективності огорожувальних конструкцій, об'ємно-планувальних та архітектурних рішень, інженерних систем, використання нетрадиційних і відновлюваних видів енергії.

Необхідне подальше розширення впровадження енергоресурсозберігаючих технологій будівельних процесів, використання ефективних будівельних матеріалів, виробів та конструкцій.

5. Фінансове оздоровлення підприємств і організацій промислово-будівельного комплексу.

Найважливішим напрямком стратегії розвитку промислово-будівельного комплексу є фінансове оздоровлення підприємств і організацій будівельного комплексу, ліквідація збиткових підприємств, надання їм необхідної державної підтримки.

У будівельній індустрії і промисловості будівельних матеріалів здійснюється поступовий перехід на виготовлення ефективних, теплозвуко-ізоляційних матеріалів, виробів і конструкцій, впровадження приладів контролю і обліку, регулювання промислового енергоспоживання, енергоресурсозберігаючих технологій і обладнання, вдосконалення систем енергоспоживання.

6. Якість.

Найважливішим напрямком є забезпечення якості, починаючи від проекту до здачі об'єкта в експлуатацію. Для цього потрібно:

- розробити і впровадити ефективну систему контролю якості на всіх етапах створення продукції;
- посилити заходи відповідальності при розгляді і видачу ліцензій;
- відновити економічне змагання між підприємствами і організаціями будівельного комплексу.

Необхідно також відзначити про забезпечення кадрами будівельно-промислового комплексу і науковому супроводі галузі.

Висновки. З метою стабілізації економіки і забезпечення умов для науково-технічного прогресу запропонована можлива стратегія державного регіонального регулювання інвестиційно-будівельного комплексу та деякі основні механізми і системи регуляторів та інструментів запропонованої стратегії.

Визначено методи активного втручання держави в інвестиційний процес: створення сприятливих умов для діяльності приватних підприємств, тобто формування сприятливого інвестиційного середовища, проведення вигідної для інвесторів податкової та амортизаційної політики, що захищає внутрішніх і зовнішніх інвесторів; пряма участь держави в ефективних і значущих для країни проектах; участь держави у створенні інфраструктурних об'єктів як основу.

Зазначено, що створення сприятливих економічних умов для розвитку інвестиційної діяльності полягає, перш за все, у зваженій податковій політиці. Дана політика в сфері інвестиційної діяльності включає вдосконалення системи податків, встановлення суб'єктам цієї діяльності спеціальних податкових режимів, що не носять індивідуальний характер.

Визначено головні цілі стратегії розвитку промислово-будівельного комплексу та визначено стратегічні напрямки його розвитку.

Представлена стратегія розвитку регулювання інвестиційно-будівельного комплексу, на нашу думку, дозволить забезпечити досягнення основних економічних показників розвитку комплексу.

Список використаної літератури.

1. Басенко К.О. Формування механізму реалізації державної стратегії регулювання інвестиційно-будівельного комплексу. *Інвестиції: практика та досвід*. № 22. 2012. С. 49-52.
2. Вилгін Є.А. Інституційне середовище інвестиційно-будівельного комплексу регіону. *Інвестиції: практика та досвід*. № 5. 2018. С. 53-56.
3. Вилгін Є.А. Стратегічні інструменти державного регулювання розвитку регіонального інвестиційно-будівельного комплексу. *Інвестиції: практика та досвід*. № 17. 2014. С. 115-118.
4. Дмитриев, М.Н. Стратегия и тактика развития инвестиционно-строительного комплекса: монография / М.Н. Дмитриев, Б.В. Щуров, С.А. Кошечкин. Н. Новгород : Изд-во ННГАСУ. 2009. 183 с.
5. Ковалевська О.П. Методичні основи формування стратегії розвитку інвестиційно-будівельного комплексу. *Науковий вісник Академії муніципального управління*. Вип. 4. 2011. С. 106-112.
6. Козич О. Державне регулювання діяльності будівельної галузі в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2012-3/doc/4/04.pdf>
7. Мартиненко В.Ф. Державне управління інвестиційним процесом в Україні: монографія. К. : НАДУ, 2005. 296 с.
8. Созанський Л.Й. Фінансове регулювання формування і використання капіталу будівельних підприємств: монографія. К.: Вид-во Європейського університету. 2012. 219 с.

References.

1. Basenko, K.O. (2012) "Formation of the mechanism of realization of the state strategy of regulation of the investment-building complex", *Investiciyi: praktika ta dosvid*, vol 22, pp. 49-52.
2. Vilgin, Ye.A. (2018) " The institutional environment of the region's investment and construction complex", *Investiciyi: praktika ta dosvid*, vol 5. pp. 53-56.
3. Vilgin, Ye.A. (2014) "Strategic instruments of state regulation of development of regional investment-building complex", *Investiciyi: praktika ta dosvid*, vol 17, 2014. pp. 115-118.
4. Dmitriev, M.N. Shurov, B.V. and Koshechkin, S.A. (2009) *Strategiya i taktika razvitiya investicionno-stroitel'nogo kompleksa* [Strategy and tactics of development of investment and construction complex], Izd-vo NNGASU, N. Novgorod, Rossiya.
5. Kovalevska O.P. (2011) "Methodical bases of formation of strategy of development of investment-building complex", *Naukovij visnik Akademiyi municipal'nogo upravlinnya*, no. 4, pp. 106-112.
6. Kozich, O. (2012) "State regulation of the construction industry in Ukraine", available at: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2012-3/doc/4/04.pdf> (Accessed 7 April 2020).
7. Martinenko, V.F. (2005) *Derzhavne upravlinnya investicijnim procesom v Ukrayini* [Public administration of the investment process in Ukraine], NADU, Kyiv, Ukraina.
8. Sozanskij, L.J. (2012) *Finansove reguluyannya formuvannya i vikoristannya kapitalu budivelnih pidpriyemsta* [Financial regulation of the formation and use of capital of construction entrepreneurs], Vid-vo Yevropejskogo universitetu, Kyiv, Ukraina.

Стаття надійшла до редакції 08.04.2020 р.